

BEOORDELINGSRAPPORT

Beperkte opleidingsbeoordeling

hbo-bacheloropleiding Muziek
Rockacademie
voltijd

Fontys Hogescholen

De kracht van
kennis.

BEOORDELINGSRAPPORT

Beperkte opleidingsbeoordeling

hbo-bacheloropleiding Muziek
Rockacademie
voltijd

Fontys Hogescholen

CROHO nr. 34739

Hobéon Certificering

Datum

12 oktober 2016

Auditpanel

drs. W.G. van Raaijen

A.Craens

ir. B. Palinckx

i.L. Perquin

Drs. L. Vos

Secretaris

G.C. Versluis

INHOUDSOPGAVE

1.	BASISGEGEVENS	1
2.	SAMENVATTING	3
3.	INLEIDING	7
4.	OORDELEN OP HET NIVEAU VAN DE STANDAARDEN	9
5.	ALGEMEEN EINDOORDEEL	25
6.	AANBEVELINGEN	27
BIJLAGE I	Scoretabel	29
BIJLAGE II	Programma, werkwijze en beslisregels	31
BIJLAGE III	Lijst geraadpleegde documenten	37
BIJLAGE IV	Overzicht auditpanel	39

1. BASISGEGEVENS

NAAM INSTELLING	Fontys Hogescholen - Fontys Hogeschool voor de Kunsten
status instelling (bekostigd of rechtspersoon voor hoger onderwijs)	Bekostigd
resultaat instellingstoets kwaliteitszorg	Positief
NAAM OPLEIDING (zoals in croho)	Opleiding Muziek
registratienummer croho	34739
domein/sector croho	Taal en cultuur
oriëntatie opleiding	hbo
niveau opleiding	Bachelor
graad en titel	Bachelor of Music
aantal studiepunten	240 EC
afstudeerrichting	Rockacademie ¹
locatie	Tilburg
variant	Voltijd
joint programme	n.v.t
onderwijstaal	Nederlands
datum audit / opleidingsbeoordeling	24 en 25 mei 2016
contactpersoon opleiding	Rob van der Sande r.vandersande@fontys.nl

¹ De bevindingen en beoordeling van de afstudeerrichtingen Conservatorium en Muziektheater Klassiek/Muziektheater Regulier zijn in een apart beoordelingsrapport beschreven.

Basisgegevens **hbo-bacheloropleiding Muziek (Rockacademie)** voltijd²

bron: <http://progress.net>

peildatum: 1 april 2016

instroom (aantal)	2009	2010	2011	2012	2013	2014
▪ voltijd	56	53	51	57	56	20
uitval (percentage)						
uit het eerste jaar ³	2009	2010	2011	2012	2013	2014
▪ voltijd	39%	30%	22%	25%	46%	0%
uit de hoofdfase ⁴				2009	2010	2011
▪ voltijd				9%	9%	11%
rendement (percentage) ⁵				2008	2009	2010
▪ voltijd				49%	49%	65%
docenten (aantal + fte)			aantal		Fte	
▪ voltijd				40	14,75	
opleidingsniveau docenten (percentage) ⁶			Bachelor	Master	PhD.	
▪ voltijd				66%	31%	3%
docent–student ratio ⁷						
▪ voltijd				1:10		
contacturen (aantal) ⁸			1 ^e jaar	2 ^e jaar	3 ^e jaar	4 ^e jaar
▪ voltijd				20,5	14	12
						10

² Bron: Basisgegevens opleidingsbeoordeling 'Indicatoren en definities', Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie, 19 februari 2015.

³ Het aandeel van het totaal aantal bachelorstudenten (eerstejaars ho) dat na één jaar niet meer bij de opleiding staat ingeschreven, zo mogelijk voor de laatste zes cohorten.

⁴ Het aandeel van de bachelorstudenten die zich na het eerste studiejaar opnieuw bij de opleiding inschrijven (herinschrijvers) dat in de nominale studieduur zonder het diploma te hebben behaald alsnog uitvalt uit de opleiding, zo mogelijk voor de laatste drie cohorten.

⁵ Het aandeel van de bachelorstudenten die zich na het eerste studiejaar opnieuw bij de opleiding inschrijven (herinschrijvers) dat het bachelordiploma haalt in de nominale studieduur + één jaar, zo mogelijk voor de laatste drie cohorten.

⁶ Het aandeel docenten (onderwijzend personeel) met een hbo, master en PhD in het totaal aantal docenten (onderwijzend personeel).

⁷ De verhouding tussen het totaal aantal ingeschreven studenten en het totaal aantal fte's aan onderwijzend personeel van de opleiding in het meest recente studiejaar.

⁸ Het gemiddeld aantal klokuren per week aan geprogrammeerde contacttijd, voor ieder jaar van de opleiding.

2. SAMENVATTING

Rockacademie van Fontys Hogescholen leidt muzikanten op tot ondernemende muziekprofessionals voor de gemengde beroepspraktijk van de popsector. De afgestudeerde muzikanten van Rockacademie hebben zich bekwaamd in hun eigen skill (drums, bas, gitaar, keyboard, vocal, songwriting, music production, rap) en gaan aan het werk als sound engineer, business manager, bandcoach, sessiemuzikant of met een eigen act.

Standaard 1. Beoogde eindkwalificaties

Rockacademie heeft zich in de uitwerking van de eigen competenties gebaseerd op de tien competenties uit het landelijke opleidingsprofiel Muziek. Dit opleidingsprofiel is vastgesteld door het Netwerk Muziek en is gevalideerd door de beroepspraktijk. Rockacademie heeft in beeld gebracht welke competentie correspondeert met welke Dublin Descriptor en hbo-standaard uit het Nederlandse Kwalificatieraamwerk en heeft dit nader uitgewerkt. Zo zorgt zij ervoor dat zij aansluit bij de internationale eisen aan de afgestudeerde hbo bachelor muziek.

Rockacademie heeft een duidelijk eigen profilering en geeft op basis daarvan de opleiding een eigen kleur. De profilering van Rockacademie – muzikanten opleiden tot ondernemende muziekprofessionals voor de gemengde beroepspraktijk – sluit goed aan op wat er van de afgestudeerden in het brede, zich voortdurend ontwikkelende werkveld wordt verwacht.

Het verwerven van kennis en inzicht op het terrein van onderzoek is één van de sleutelcompetenties binnen Rockacademie. Rockacademie beoogt dat de student als onderzoekende muziekprofessional zijn artistieke praktijk door middel van actief onderzoek steeds meer verfijnt en aanscherpt.

Rockacademie heeft diverse internationale contacten en/of samenwerkingsverbanden met opleidingen in het buitenland en wil deze contacten nog verder uitbreiden.

Rockacademie onderhoudt over de competenties regelmatig contact met vakgenoten en vertegenwoordigers vanuit het (inter)nationale popmuziekwerkveld.

Het auditteam beoordeelt deze standaard voor Rockacademie op grond van bovenstaande met een 'goed'.

Standaard 2. Onderwijsleeromgeving

Het auditteam is van oordeel, dat Rockacademie een breed, sterk beroepsgericht programma biedt, dat goed aansluit op het actuele werkveld. Het programma wordt verzorgd door enthousiaste, gekwalificeerde docenten en gastdocenten. De docenten bezitten met elkaar een breed en gevarieerd palet aan kennis en expertise. Er is veel aandacht voor professionalisering. Daarover is het auditteam positief. Het aantal docenten met een mastergraad is op dit moment nog (te) laag. Veel docenten beschikken over relevante beroepservaring en hebben een breed professioneel netwerk. Al deze ervaringen brengen zij in hun eigen lessen in. Studenten waarderen de kwaliteit van hun docenten zeer.

Het auditteam is zeer positief over de kennis die de studenten kunnen verwerven over de zakelijke aspecten binnen het programma (de business-kant). Rockacademie zou in het programma – in de skills-lessen – nog wel meer focus mogen leggen op het ambacht en meer tijd en aandacht mogen besteden aan de ontwikkeling van technische vaardigheden dan ze nu doet. Tevens zou zij aan een goede beheersing van het (geschreven) Nederlands en Engels explicieter aandacht mogen besteden (binnen of buiten het eigen programma).

Rockacademie besteedt zowel in de expliciete als de impliciete onderzoekslijn aandacht aan het ontwikkelen van onderzoeksvaardigheden. Daarover is het auditteam positief. De docenten zouden echter in de begeleiding van de studenten nog meer aandacht kunnen besteden aan het uitdiepen en onderbouwen van het onderzoek.

Met de (nadere invulling van de) stage en het bieden van goede stagebegeleiding is Rockacademie bezig. Binnen een aantal uitstroomprofielen lopen de studenten al stage. Studenten van de andere uitstroomprofielen doen deze ervaring vooral op in de opdrachten die alle studenten van Rockacademie uitvoeren in de (gesimuleerde) beroepssituaties binnen de leerarrangementen.

Rockacademie leidt studenten op voor het internationale werkveld en de aandacht voor de internationale dimensie is in orde.

Studenten, alumni en werkveldvertegenwoordigers zijn over het algemeen tevreden over het programma. Met name over de breedte die de opleiding biedt, zijn zij zeer te spreken. Ook zij vinden net als het auditteam, dat Rockacademie nog wel meer aandacht zou mogen besteden aan de skills.

Het auditteam is van oordeel, dat Rockacademie beschikt over goede ruimtelijke en materiële voorzieningen. Alleen het aantal opnamestudio's en bandlokalen is niet toereikend voor de 150 studenten die Rockacademie telt. Ook hebben de studenten behoefte aan meer zelfstudieruimten. Daarmee is de sectordirecteur Muziek bezig.

Het auditteam komt op grond van de sterke punten (sterk beroepsgericht programma, zeer veel aandacht voor business, aandacht voor de internationale dimensie, goed gekwalificeerd personeel met een breed professioneel netwerk) en met in achtneming van de ontwikkelpunten in het programma (meer focus op ambacht en ontwikkeling technische vaardigheden, begeleiding bij het uitbouwen en verdiepen van onderzoek) en enkele knelpunten bij de voorzieningen, tot een oordeel ruim 'voldoende' voor Rockacademie.

Standaard 3. Toetsing

Het auditteam is van oordeel dat Rockacademie op een valide, betrouwbare en veelal inzichtelijke wijze toetst en beoordeelt met behulp van een passende mix aan toetsvormen. Het gebruik van de beoordelingsformulieren met hetzij een V of G, hetzij kruisjes, hetzij een cijfer, moeten de docenten nog nader met elkaar afstemmen.

Sterke punten zijn het intersubjectief beoordelen, het kalibreren over de oordelen en het geven van duidelijke feedback aan de studenten. Daar waar nodig/gewenst treft Rockacademie verbetermaatregelen, zoals de professionalisering van docenten en kalibratie over de oordelen van eindwerken. De studenten zijn tevreden over het toetsen en beoordelen.

De centrale examencommissie van Fontys Hogeschool voor de Kunsten met haar beleidskamers per sector, borgt de kwaliteit van het toetsen en beoordelen. De commissie heeft gezag, is goed georganiseerd en heeft in de afgelopen jaren al veel zaken aangepakt. Het is belangrijk dat de commissie doorgaat op de ingeslagen weg en onder meer zorgt dat zij de PDCA-cyclus ook rond maakt en ingezette veranderingen monitort. De toetscommissie vervult een belangrijke rol in het toezien op de kwaliteit van het toetsen en beoordelen, maar moet nog wel groeien in haar rol.

Het auditteam beoordeelt Rockacademie op basis van de bovengenoemde sterke punten, maar met in achtneming van enkele verbeterpunten en ontwikkelpunten (kalibratie oordelen eindwerk, transparantie in het gebruik van de beoordelingsformulieren, versterking rol toetscommissie) als 'voldoende' voor deze standaard.

Standaard 4. Gerealiseerde eindkwalificaties

Studenten hebben in hun eindwerken – verslagen van onderzoek, carrièreplannen, afstudeerprojecten - aangetoond dat zij op hbo-bachelorniveau kunnen functioneren als (startend) musicus en ondernemer. De onderzoeken waren redelijk op orde, zij het dat sommige onderzoeken nog verder uitgediept en onderbouwd hadden mogen worden. Het gerealiseerde technische niveau van de zanger of instrumentalist zou hoger mogen zijn. Het auditteam acht het essentieel dat de afgestudeerde van Rockacademie niet alleen een goede ondernemer is maar ook als muzikant technisch goed is onderlegd.

Een goede beheersing van het (schriftelijk) Nederlands en Engels is een heel belangrijk aandachtspunt. Een sessiemuzikant of businessmanager die storende fouten maakt in zijn correspondentie, maakt geen professionele indruk. Daarnaast moet een op hbo-niveau afgestudeerde popmusicus het Nederlands goed beheersen.

Uit evaluaties en gesprekken met alumni en werkveldvertegenwoordigers blijkt dat afgestudeerden van Rockacademie als businessmanager vrij goed aan de slag komen. Daarnaast blijken afgestudeerden van Rockacademie vaardig om zichzelf (weer) nieuw werk te verschaffen in het complexe werkveld door wat ze in de opleiding (nog meer) leerden.

Het auditteam komt op grond van bovenstaande voor Rockacademie tot het oordeel ruim 'voldoende' voor deze standaard. Voor dit oordeel weegt het auditteam zwaar mee dat studenten sterk zijn in ondernemerschap en na afstuderen goed hun weg weten te vinden in het complexe werkveld in een gemengde beroepspraktijk als (sessie)muzikant, docent, manager, bandcoach, geluidstechnicus.

Algemene conclusie

Het auditteam is van oordeel, dat Rockacademie een breed, sterk beroepsgericht programma biedt, dat goed aansluit op het actuele werkveld. De breedte van Rockacademie en de focus op het zakelijke is wat de opleiding onderscheidt van andere muziekopleidingen.

Daar het auditteam standaard 1 met een goed en standaard 2, 3 en standaard 4 als (ruim) voldoende beoordeelt, komt het op basis van de beslisregels van de NVAO tot het eindoordeel 'voldoende' voor Rockacademie.

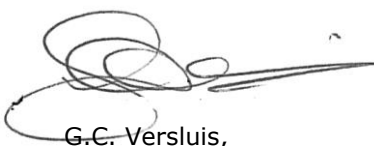
Het auditteam heeft voor Rockacademie naast de hierboven bij de standaarden reeds genoemde aandachtspunten, nog de volgende aanbevelingen:

- Het auditteam acht het belangrijk, dat de studieleider en de docenten in gesprek gaan met de studenten en met het management van FHK en Fontys over de huidige opzet/invulling van de minor, daar die weinig meerwaarde lijkt te hebben bovenop de mogelijkheden voor verbreding en/of verdieping binnen het huidige curriculum.
- Het auditteam adviseert Rockacademie te overwegen een aparte werkveldcommissie op te richten. Daardoor zorgt zij voor meer georganiseerd contact met het werkveld en komt informatie niet meer alleen uit het eigen netwerk van de docenten.

Den Haag, 12 oktober 2016

Drs. W.G. van Raaijen,
voorzitter

G.C. Versluis,
secretaris

3. INLEIDING

Fontys Hogeschool voor de Kunsten (FHK) – onderdeel van Fontys Hogescholen – bestaat uit vier sectoren: Beeldend, Dans, Muziek en Theater. FHK verzorgt veertien bachelor- en masteropleidingen op de gebieden muziek, theater, dans, circus, beeldende kunst, vormgeving en architectuur. Docentopleidingen worden aangeboden op het gebied van theater, dans, beeldende kunst en muziek.

Alle opleidingen van FHK worden aangeboden in één gebouw in Tilburg, met uitzondering van de Academy for Circus and Performing Art die elders in Tilburg is gehuisvest.

Vanwege de verschillen in focus (klassieke en lichte muziek, popmuziek en muziektheater) en een heldere profilering naar de buitenwereld, heeft FHK ervoor gekozen de afstudeerrichtingen van de bacheloropleiding Muziek onder te brengen in verschillende academies en sectoren. Binnen de sector Muziek voeren het Conservatorium en Rockacademie de afstudeerrichtingen Conservatorium respectievelijk Rockacademie uit.

Binnen de sector Theater voert de Academie voor Muziek- en Musicaltheater de afstudeerrichting Muziektheater Regulier en Muziektheater Klassiek uit. Deze academie voert eveneens de afstudeerrichting Musicaltheater van de bacheloropleiding Dans uit.

De bacheloropleiding Muziek is een vierjarige voltijdopleiding.

Onderstaand rapport betreft de afstudeerrichting Rockacademie. Over de afstudeerrichtingen Conservatorium en Muziektheater is een apart beoordelingsrapport geschreven.

Rockacademie is in 1999 opgericht. Zij staat al vanaf het begin midden in de popsector en profileert zich als educatief partner. Rockacademie leidt op voor een gemengde beroepspraktijk. Studenten kunnen kiezen uit verschillende afstudeerrichtingen, die een combinatie zijn van een van de acht skills en een van de vijf/zeven⁹ uitstroomprofielen, die Rockacademie aanbiedt.

Ontwikkeling sinds het vorige accreditatieonderzoek (2009)

Het panel dat de audit uitvoerde in 2009 beoordeelde de opleiding Muziek op alle onderdelen als goed of voldoende. Het panel wees Rockacademie in het rapport nog op het volgende aandachtspunten, waarmee Rockacademie aan de slag is gegaan:

- verduidelijking van de positie van de studieloopbaanbegeleider (SLB'er) - Rockacademie heeft de opzet van de studieloopbaanbegeleiding herzien en studenten zijn inmiddels goed op de hoogte van de positie en de taken van de SLB'er.

Rockacademie heeft in 2013 besloten haar onderwijsmodel aan te passen. In het op dat moment vigerende model waren teveel keuzemogelijkheden met veel beslisregels en procedures en teveel afstudeervarianten. Bovendien misten de afgestudeerden de didactische competentie. Rockacademie heeft sindsdien gewerkt aan het vereenvoudigen van het curriculum, het scherper definiëren van de uitstroomprofielen en het zorgen voor een efficiëntere opzet en uitvoering van het programma. In 2014-2015 is de nieuwe propedeuse gestart.

In onderstaande rapportage beschrijft het auditteam onder standaard 2 zijn bevindingen met betrekking tot de hierboven beschreven punten.

⁹ Ten tijde van de audit konden de studenten van de cohorten voor 2014-2015 nog kiezen uit zeven uitstroomprofielen. Dat aantal is vanaf cohort 2014-2015 teruggebracht naar vijf.

4. OORDELEN OP HET NIVEAU VAN DE STANDAARDEN

4.1. Beoogde eindkwalificaties

Standaard 1: De beoogde eindkwalificaties van de opleiding zijn wat inhoud, niveau en oriëntatie betreft geconcretiseerd en voldoen aan internationale eisen.

Toelichting NVAO: De beoogde eindkwalificaties passen wat betreft niveau (bachelor-master) en oriëntatie (hbo-wo) binnen het Nederlands kwalificatieraamwerk. Zij sluiten bovendien aan bij de actuele eisen die in internationaal perspectief vanuit het beroepenveld en het vakgebied worden gesteld aan de inhoud van de opleiding.

Bevindingen

De afstudeerrichting Rockacademie van Fontys baseert zich aantoonbaar op de set van tien competenties die in het landelijk Opleidingsprofiel Muziek zijn beschreven. Dit profiel is in 2002 vastgesteld door het Netwerk Muziek en is gevalideerd door de beroepspraktijk.

Bij het opstellen van het profiel is uitdrukkelijk uitgegaan van de herkenbaarheid van de opleidingskwalificaties voor het beroepenveld en van een integrale benadering van kennis, vaardigheden en houdingen die de musicus moet bezitten.

Het Netwerk Muziek heeft de set van tien competenties geclusterd in drie competentiedomeinen:

competentie-domeinen	competenties
Artistiek	1. Visie en Creativiteit 2. Communicatie 3. Vermogen tot samenwerken
Vaktechnisch	4. Het ambacht 5. Analytisch vermogen
Professioneel-maatschappelijk	6. Omgevingsgerichtheid 7. Ondernemerschap 8. Innovatie 9. Methodisch en reflectief handelen 10. Didactiek*

**Het Netwerk Muziek heeft de pedagogisch-didactische competentie aan de set competenties toegevoegd, omdat het muziekonderwijs een belangrijk deel van de beroepspraktijk vormt voor veel musici. Opleidingen zijn vrij om te kiezen of ze dit onderdeel aanbieden. Dat kan zowel binnen als buiten het curriculum.*

Rockacademie heeft van de bovenstaande set competenties een vertaling gemaakt die meer past bij de beroepen waarvoor zij opleidt. Voorts heeft zij deze competenties nader uitgewerkt op drie niveaus: i) hoofdfasebekwaam (studiejaar 1), ii) eindfasebekwaam (studiejaar 2 en 3) en startbekwaam (studiejaar 4). Per competentie heeft zij prestatie-indicatoren beschreven.

Rockacademie heeft ook de relatie tussen de competenties en de internationale duiding voor het niveau en de oriëntatie gelegd. In een schema heeft zij aangegeven welke competentie correspondeert met welke Dublin Descriptor en hbo-standaard uit het Nederlandse Kwalificatieraamwerk (NK). Ook in de uitwerking heeft zij dat duidelijk zichtbaar gemaakt. Zo stelt zij bijvoorbeeld dat de afgestudeerde goed beslagen ten ijs moet komen en moet weten waar de mogelijkheden liggen om zijn talenten in te zetten en hoe hij zijn talenten aan de man kan brengen (= kennis en inzicht, voldoende professioneel vakmanschap, onderzoekend vermogen, leervaardigheden). De afgestudeerde moet zijn bagage wendbaar kunnen inzetten binnen verschillende situaties en contexten (=toepassen van kennis en inzicht).

Hij moet extern gericht zijn, signalen oppakken, kunnen samenwerken met andere muziekdisciplines en daarover communiceren (= maatschappelijke oriëntatie, communicatie). Hij moet zijn visie, creativiteit en innovatief vermogen koppelen aan zijn vermogen om de ontwikkelingen in de markt te kunnen vertalen naar professioneel handelen (=oordeelsvorming, leervaardigheden). Daarmee laat Rockacademie zien, dat zij het internationaal vereiste hbo-bachelorniveau borgt.

Rockacademie bood tot dusver de competentie 'Didactiek' niet aan in het programma, maar gaat dit in het nieuwe curriculum wel doen.

(Zie voor de verdere uitwerking van bovenstaande in het programma standaard 2.)

Eigen inkleuring/profilering

Tijdens de audit is met het management uitgebreid gesproken over de eigen profilering van Fontys Hogeschool voor de Kunsten (FHK), de strategische doelen die FHK zich daarbij stelt en de doorwerking daarvan in de verschillende afstudeerrichtingen. FHK streeft ernaar i) structureel interdisciplinair grensoverschrijdend onderwijs te bieden, ii) haar maatschappelijke betrokkenheid vorm te geven door onderwijs in co-creatie met het hybride werkveld en iii) een internationale leergemeenschap te zijn/worden. Het auditteam acht het verhaal van het management duidelijk en overtuigend. De FHK staat hiermee nog wel aan het begin. Het auditteam is daarom benieuwd hoe het verder gaat met de implementatie.

Fontys Hogescholen was met Rockacademie in 1999 het eerste instituut in Nederland dat zich expliciet richtte op het opleiden van muzikanten in de popsector op hbo-niveau.

De missie van Rockacademie is 'muzikanten opleiden tot ondernemende muziekprofessionals die de popsector mede bepalen'. Rockacademie wil dat de student als muzikant een eigen positie verwerft in de popmuziekwereld en die uitbouwt tot een succesvolle beroepspraktijk. Rockacademie stelt dat de popsector van de muziekprofessionals meer verlangt dan alleen creativiteit en artistieke prestaties. Rockacademie richt zich daarom ook op (het leren nemen van) zakelijke beslissingen, technische mogelijkheden en mediabereik, omdat die eveneens een grote rol spelen in het verloop van een carrière van een popmuzikant. Rockacademie richt zich op vier domeinen, die globaal het hele beroepenveld beslaan: music, business, education, communication&technology.

Studenten van Rockacademie kunnen kiezen uit acht verschillende skills: i) Drums, ii) Bas, iii) Gitaar, iv) Keyboards, v) Vocals, vi) Songwriting, vii) Rap, viii) Music Production. Daarnaast kan de student kiezen uit verschillende uitstroomprofielen die passen binnen de hierboven vermelde vier domeinen. Rockacademie baseert haar uitstroomprofielen op de vraag vanuit de popsector en betreft experts uit deze wereld om haar curriculum up-to-date te houden.

Met ingang van het cohort 2014-2015 zijn er vijf uitstroomprofielen: a) Business Manager, b) Bandcoach, c) Eigen Act, d) Sessiemuzikant en e) Sound Engineer. De oudere cohorten kenden ook nog: f) Docent en g) Componist voor derden.

Het auditteam is van oordeel, dat Rockacademie hiermee een duidelijke en gemotiveerde keuze heeft gemaakt, die goed aansluit op wat er van de afgestudeerden in het brede, zich voortdurend ontwikkelende werkveld wordt verwacht. Het heeft deze profilering – opleiden voor de gemengde beroepspraktijk - aantoonbaar teruggezien en gehoord tijdens de audit in de gesprekken met het management, docenten, studenten, alumni en het werkveld.

Rockacademie onderscheidt zich hiermee ook van andere popopleidingen, die alle studenten eenzelfde curriculum bieden en/of vooral focussen op goede beheersing van het eigen instrument/skill.

(Zie voor de nadere uitwerking in het curriculum standaard 2.)

Onderzoek

Rockacademie beoogt dat de student als onderzoekende muziekprofessional zijn artistieke praktijk door middel van actief onderzoek steeds meer verfijnt en aanscherpt. Het verwerven van kennis en inzicht op het terrein van onderzoek is één van de sleutelcompetenties.

Rockacademie besteedt in het curriculum in de verschillende studiejaren expliciet en impliciet veel aandacht aan het kunnen opzetten en uitvoeren van onderzoek en het ontwikkelen van de bijbehorende attitude. (Zie verder standaard 2.)

Internationale dimensie

Zoals al hierboven is vermeld, is één van de ambities van FHK - en dus ook van Rockacademie - om een internationale gemeenschap te zijn/te worden.

De bachelor Muziek/Rockacademie leidt in principe op voor het internationale werkveld en de competenties voldoen aan de eisen die het internationale werkveld stelt aan afgestudeerden. Rockacademie heeft al diverse internationale contacten en/of samenwerkingsverbanden met opleidingen in het buitenland, waaronder de Popakademie Baden-Württemberg in Mannheim, het Conservatorium in Suriname, MAINZ Nieuw Zeeland en een opleiding in Berlijn. Rockacademie wil ook nog met andere opleidingen met een vergelijkbaar onderwijsaanbod contact leggen, zoals Vienna Music Institute in Oostenrijk en Institute of Contemporary Music Performance in Londen.

(Zie verder standaard 2.)

Contacten met het werkveld en vakgenoten

Het auditteam heeft geconstateerd dat Rockacademie op verschillende manieren contact onderhoudt met vakgenoten en vertegenwoordigers vanuit het werkveld, waarbij o.a. gesproken wordt over de eisen aan de afgestudeerden en de opzet en inrichting van het programma. Dat gebeurt o.a. op de volgende manier:

- de sectorleider en de studieleider van Rockacademie participeren in het landelijke overleg van de bacheloropleidingen Muziek dat van de popopleidingen. De studieleider neemt ook deel aan overleg met organisaties binnen de popsector. Docenten overleggen regelmatig met vakgenoten van de andere popopleidingen;
- Rockacademie is lid van de internationale vereniging van Conservatoria, de AEC (Association Européenne des Conservatoires);
- (gast)docenten zijn allemaal actief in de (actuele) popsector;
- docenten zijn onder meer lid van het bestuur van de Nederlandse Toonkunstenaarsbond Ntb, lid van Topteam creatieve industrie en bezoeken jaarlijks belangrijke (inter)nationale seminars.

(Zie verder standaard 2.)

Weging en Oordeel

Rockacademie heeft zich in de uitwerking van de eigen competenties gebaseerd op de tien competenties uit het landelijke opleidingsprofiel Muziek. Deze competenties voldoen aantoonbaar aan de eisen die het internationale werkveld aan afgestudeerden stelt. Rockacademie heeft een duidelijk eigen profilering en geeft op basis daarvan de opleiding een eigen kleur. De profilering van Rockacademie sluit goed aan op wat er van de afgestudeerden in het brede, zich voortdurend ontwikkelende werkveld wordt verwacht.

Het verwerven van kennis en inzicht op het terrein van onderzoek is één van de sleutelcompetenties binnen Rockacademie.

Rockacademie heeft diverse internationale contacten en/of samenwerkingsverbanden met opleidingen in het buitenland en wil deze contacten nog verder uitbreiden.

Rockacademie onderhoudt over de competenties regelmatig contact met vakgenoten en vertegenwoordigers vanuit de (inter)nationale popmuziekwerkveld.

Het auditteam beoordeelt deze standaard voor Rockacademie op grond van bovenstaande met een 'goed'.

4.2. Onderwijsleeromgeving

Standaard 2: Het programma, het personeel en de opleidingsspecifieke voorzieningen maken het voor de instromende studenten mogelijk de beoogde eindkwalificaties te realiseren.

Toelichting NVAO: De inhoud en vormgeving van het programma stellen de toegelaten studenten in staat de beoogde eindkwalificaties te bereiken. De kwaliteit van het personeel en van de opleidingsspecifieke voorzieningen is daarbij essentieel. Programma, personeel en voorzieningen vormen een voor studenten samenhangende onderwijsleeromgeving.

Bevindingen

Inhoud en vormgeving programma

Koppeling competenties – programma

Het auditteam heeft geconstateerd, dat Rockacademie in een zogeheten CLOTS-schema¹⁰ duidelijk in beeld heeft gebracht wat de samenhang is tussen de competenties, leerdoelen, onderwijsactiviteiten, toetsing en bijbehorende studiepunten. Deze schema's laten zien, dat met de programma-opzet alle competenties volledig worden gedekt. Studenten van Rockacademie die dit programma doorlopen kunnen alle benodigde competenties op het vereiste niveau ontwikkelen.

Rockacademie heeft de tien competenties nader uitgewerkt in drie niveaus, die sturend zijn voor het onderwijs en de toetsing:

- i) hoofdfasebekwaam – leerjaar 1,
- ii) eindfasebekwaam – leerjaar 2 en 3
- iii) startbekwaam – leerjaar 4

De Rockacademie heeft alle onderwijsactiviteiten inzichtelijk beschreven in de studiehandleidingen.

Opzet en inhoud van het programma

Rockacademie heeft in 2013 besloten haar onderwijsmodel aan te passen en zij heeft gewerkt aan het vereenvoudigen van het curriculum, het scherper definiëren en verminderen van het aantal uitstroombrofielen en het zorgen voor een efficiëntere opzet en uitvoering van het programma.

In studiejaar 2014-2015 is de vernieuwde propedeuse gestart. Ten tijde van de audit was het programma uitgerold tot en met het tweede studiejaar.

Zowel in het 'oude' als het vernieuwde curriculum is het programma georganiseerd in drie inhoudsclusters, die zorgen voor een horizontale samenhang in het curriculum. De inhoud van deze programma-onderdelen is op elkaar afgestemd en studenten ontwikkelen in alle drie de onderdelen aan hun competenties:

- i) Body of Knowledge – hierin zijn alle kennisonderdelen ondergebracht waarmee de student te maken krijgt. Literatuur vormt hiervoor een belangrijke basis. In het nieuwe curriculum krijgt de didactische competentie (competentie 10) binnen dit cluster ook aandacht;
- ii) Skills Community (SC), Community en Analyse (CA) en Skills Band – In de lessen Skills Community ontwikkelt de student zijn kennis over en vaardigheden in de skill (instrument of discipline) waarmee hij is ingestroomd, verder. De lessen Skills Community zijn geprogrammeerd op dezelfde dag, zodat studenten ook kunnen samenwerken/-spelen en van elkaar kunnen leren.

¹⁰ CLOTS-schema: schema waarin de koppeling zichtbaar is gemaakt tussen de competenties-leerdoelen-onderwijseenheden-toetsing-studiepunten

In de lessen Community en Analyse verwerft de student in colleges, trainingsbijeenkomsten, ondersteunende en remediërende lessen kennis en vaardigheden op het gebied van (muziek)theoretische onderwerpen en solfège.

In Skills Band werken de studenten in groepsverband samen aan repertoire en performance. In een dynamische leeromgeving kunnen de studenten op eigen initiatief, onder begeleiding van bandcoaches, hun creativiteit de ruimte geven;

- iii) Leerarrangementen – hierin verwerven studenten (in gesimuleerde) beroepssituaties hun competenties. Dat gebeurt aan de hand van opdrachten die Rockacademie geeft en/of opdrachten die de studenten zelf acquireren en/of opdrachten die de beroepspraktijk bij Rockacademie neerlegt. Een voorbeeld van zo'n leerarrangement is Music Company. In dit leerarrangement heeft een student bijvoorbeeld stagegelopen bij het bedrijf van Ali B (SPEC) als productie- en managementondersteuner. Een andere student heeft in dit leerarrangement op verzoek van AT Bookings een analyse gemaakt van succesvolle hip-hop acts in Nederland. Een ander mooi voorbeeld is het leerarrangement dat in het beroepsdomein Business is opgericht als een leerbedrijf: RACEM (Rockacademie Content Exploitatie Maatschappij). In het curriculum in het tweede studiejaar komen de studenten hiermee in aanraking bij concertorganisatie. Studenten in het derde en vierde studiejaar kunnen zich bij RACEM aanmelden om opdrachten uit te mogen voeren voor anderen. Een jury kiest daarbij wie van de studenten de opdracht krijgt. Het auditteam acht dit mooie vormen om de studenten in en van de beroepspraktijk te laten leren en ervaring op te laten doen.

Zoals al onder standaard 1 is beschreven biedt Rockacademie acht skills en vijf uitstroomprofielen. Studenten kiezen bij aanvang van de opleiding al direct voor één van de skills. Aan deze skill koppelt de opleiding ook de theorie van de betreffende skill.

In het eerste studiejaar staat het domein 'Music' centraal. Daarin leggen de studenten de basis op het gebied van kennis, vaardigheden en attitude om in het beroepsdomein 'Music' als muziekprofessional producten en diensten te leveren.

In het tweede studiejaar oriënteren de studenten zich op twee van de uitstroomprofielen.

Na het tweede studiejaar kiest de student één afstudeerprofiel, zijnde een combinatie van zijn eigen skill met één van de uitstroomprofielen. Binnen dit afstudeerprofiel loopt de student stage en studeert hij af.

Het uitstroomprofiel 'Componeren voor derden' dat de opleiding met ingang van 2015-2016 niet meer aanbiedt, is deels ondergebracht bij 'Songwriting'.

Naast het programma in de drie hierboven genoemde inhoudsclusters bevat het programma nog vrij in te vullen studieruimte van 30 EC (2x15 EC). Studenten kunnen hierbij kiezen voor één van de vijf minoren van FHK, een andere minor van Fontys Hogescholen of een andere instelling. De studenten kunnen ook een eigen minor samenstellen uit modules van andere disciplines van de opleiding Muziek: de 'compositieminor' genaamd. Daarvoor overleggen de studenten met hun studieloopbaanbegeleider over de invulling. De student moet dit voorstel ter goedkeuring voorleggen aan de examencommissie.

De studenten van Rockacademie die het auditteam hierover sprak, waren hiermee niet zo tevreden. Gezien de vele keuzemogelijkheden die de studenten al hebben om zich te verbreden en/of te verdiepen, heeft het volgen van een minor naar hun mening weinig meerwaarde. Het auditteam acht het belangrijk, dat de docenten en studieleider daarover in gesprek gaan met de studenten en met het management van FHK en Fontys.

Het auditteam is o.a. op basis van het bestudeerde eindexamenwerk van oordeel, dat de kennis van de zakelijke aspecten bij de studenten dik in orde is. Maar Rockacademie zou in het programma – in de skills-lessen – meer focus mogen leggen op het ambacht en meer tijd en aandacht mogen besteden aan de ontwikkeling van de technische vaardigheden dan zij nu doet. Dat is ook wat de alumni teruggaven in het gesprek tijdens de audit. (Zie onder het kopje 'tevredenheid studenten, alumni en werkveld' en verder onder standaard 4.)

Het auditteam beveelt Rockacademie aan hier op korte termijn explicieter tijd/aandacht aan te besteden, daar hierin één van de meerwaarden moet liggen voor de studenten om een kunstvak- i.c. muziekopleiding te volgen.

Tijdens de audit is ook gesproken over de aandacht in de lessen voor de beheersing van het (schriftelijk) Nederlands en Engels, daar het auditteam in de (eind)werken die het inzag veel taal- en spellingfouten aantrof. (Zie daarover verder onder standaard 4.)

In het eerste studiejaar krijgen alle studenten toegepast Engels. Songteksten zijn hierbij veelal het uitgangspunt. De studenten die het auditteam hierover sprak, meldden dat dit niet zo goed werkt vanwege de verschillen in instroomniveau - van mbo-4 tot vwo - en verschillen in de beheersing van het Engels. Het zou beter zijn als Rockacademie de studenten indeelt in niveaugroepen, aldus de studenten. Het auditteam beveelt Rockacademie aan op dit punt maatregelen te treffen.

Daarnaast acht het auditteam het belangrijk dat de docenten een goede beheersing van het Engels ook in de hogere studiejaren blijven stimuleren en meenemen in de toetsing en beoordeling. Dat is essentieel voor de studenten die straks in een zeer internationaal beroepenveld als muziekprofessional aan de slag gaan. Nu komt het correct gebruik van het Engels alleen nog aan de orde als de studenten kiezen voor de skill 'Songwriting'. De docenten coachen de studenten hierbij structureel in het schrijven van Engelse songteksten.

Aan de goede beheersing van het schriftelijk Nederlands besteden de docenten o.a. aandacht in de (onderzoeks)verslagen. Docenten maken in de kantlijn opmerkingen over het taalgebruik, spelling en grammatica. Rockacademie biedt geen lessen Nederlands.

Het auditteam geeft Rockacademie in overweging mee de studenten die moeite (blijken te) hebben met Nederlands, aparte taaltraining en -coaching aan te bieden (binnen of buiten het eigen programma). Van een student die een hbo-opleiding volgt moet geëist worden dat hij het Nederlands goed beheerst. Het is essentieel dat de opleiding dit aspect ook meeneemt in het toetsen en beoordelen van schriftelijke producten, zoals verslagen, essays, portfolio-opdrachten.

Borging actualiteit en aansluiting programma op het werkveld

De popmuziekwereld is zeer dynamisch, trendgevoelig, competitief en sterk afhankelijk van technologische, culturele en maatschappelijke veranderingen. Het auditteam heeft geconstateerd dat Rockacademie op velerlei manieren contact heeft met deze wereld om zicht te houden op actuele ontwikkelingen:

- het docententeam is representatief voor de diversiteit van het beoogde werkveld;
- vaste docenten zijn naast hun docentzijn allemaal ook nog actief in de (actuele) popsector;
- docenten zijn onder meer lid van het bestuur van de Nederlandse Toonkunstenaarsbond Ntb, lid van Topteam creatieve industrie;
- Rockacademie is jaarlijks aanwezig (als gast en spreker) op het belangrijkste seminar op het gebied van popmuziek en de popsector (Eurosonic/Noorderslag) en op vergelijkbare seminars in het buitenland;
- gastdocenten die midden in de beroepspraktijk staan, zorgen voor relevante input;
- Rockacademie werkt met externe beoordelaars, die ook feedback geven op (het aanbod in) het curriculum;
- Rockacademie onderhoudt nauw contact met alumni. Rockacademie organiseert jaarlijks een terugkomdag, waarop ervaringen in het beroep en vernieuwingen in het curriculum uitgewisseld worden;
- studenten zijn belangrijke sensoren die als eerste nieuwe zaken oppikken en ermee aan de slag gaan.

In de diverse overleggen bespreken de betrokken medewerkers met elkaar de relevante input in het kader van de actualiteit van het curriculum. Waar nodig/mogelijk passen de docenten het curriculum aan.

Het auditteam is van oordeel, dat Rockacademie hiermee zorgt dat zij goed zicht houdt op relevante ontwikkelingen. Toch adviseert het auditteam Rockacademie te overwegen een aparte Werkveldcommissie op te richten. Daardoor zorgt zij voor meer georganiseerd contact met het werkveld.

Stage

Naast het uitvoeren van opdrachten in (gesimuleerde) beroepssituaties, lopen de studenten in een aantal afstudeerrichtingen ook stage. Studenten 'Soundengineering' lopen bijvoorbeeld fulltime mee in een bedrijf. Studenten 'Business Manager' gaan bijvoorbeeld aan het werk bij een boekingskantoor. De studenten die het profiel 'Bandcoach' kiezen, lopen uiteraard stage als coach van een band.

Op het gebied van de stagebegeleiding heeft Rockacademie inmiddels verbetermaatregelen getroffen, omdat de studenten hierover niet tevreden waren. Op papier zijn de modulebeschrijvingen en taken rond de stagebegeleiding beter beschreven. Studenten krijgen voortaan op de werkplek bezoek van een stagebegeleider vanuit Rockacademie, die de studenten ook beoordeelt. Dat is een belangrijke maatregel.

Rockacademie buigt zich op dit moment over een passende invulling voor een stage 'Eigen act' en 'Sessiemuzikant'. Vanaf 2017-2018 moeten ook studenten van deze profielen - naast de opdrachten in de leerarrangementen - een vorm van stage lopen.

Onderzoek

Zoals al onder standaard 1 is vermeld, besteedt Rockacademie veel aandacht aan het opzetten en uitvoeren van onderzoek, omdat zij het belangrijk vindt dat de student als muziekprofessional zijn artistieke praktijk door middel van actief onderzoek steeds meer verfijnt en aanscherpt.

Het onderzoeksprogramma van Rockacademie kent een graduele opbouw, verspreid over drie beheersingsniveaus: i) verkenning, ii) verdieping, iii) vervolmaking. De opdrachten evolueren van gesloten naar open opdrachten en van een situatie waarin studenten structuur en begeleiding krijgen tot een niveau waarop de studenten zelf de onderzoeksvragen bepalen. Het onderwijsprogramma kent een expliciete onderzoekslijn waarin Rockacademie een algemene basis aanbiedt aan onderzoeksmethoden, -technieken en vaardigheden. Daarnaast is er een impliciete lijn, die geïntegreerd aan bod komt in alle lessen. In de skillslessen confronteren de docenten de studenten met vragen, waarop zij een antwoord moeten vinden, 'denkpistes' uitstippelen, methoden hanteren, oplossingen zoeken en het resultaat evalueren. Zowel in de expliciete als de impliciete onderzoekslijn willen de docenten de nieuwsgierigheid van de studenten prikkelen, zodat zij een onderzoekende houding stimuleren en ontwikkelen. Het auditteam acht dit een passende aanpak. Het auditteam is op basis van de bestudeerde onderzoeksverslagen van oordeel, dat de docenten de studenten nog meer mogen begeleiden bij het uitdiepen en onderbouwen van het onderzoek. (Zie verder standaard 4.)

Internationale dimensie

Het werkgebied van de muziekprofessional in de popsector stopt niet bij de grens en Rockacademie leidt studenten dus op voor het internationale werkveld.

Rockacademie stimuleert o.a. het ontwikkelen van internationale expertise-uitwisseling door middel van het inzetten van docenten in internationale projecten, het ontwikkelen van Summercourses en het mede ontwikkelen van community-arts projecten.

Rockacademie heeft een samenwerkingsrelatie met de Popakademie Baden-Württemberg in Mannheim. Er loopt een Twinning project met het Conservatorium in Suriname en er zijn online projecten met MAINZ Nieuw Zeeland. Inmiddels zijn er vergevorderde contacten met een opleiding in Berlijn, die al hebben geleid tot een pilot met studentuitwisseling.

Zoals al onder standaard 1 is vermeld, wil Rockacademie ook nog met andere opleidingen met een vergelijkbaar onderwijsaanbod contact leggen.

Omdat er in de markt behoefte lijkt te bestaan aan een Engelstalige deeltijdvariant van het curriculum Music Production, laat Rockacademie op dit moment een marktonderzoek uitvoeren.

Een definitief besluit over de ontwikkeling van een dergelijke variant zal in voorjaar 2017 worden genomen.

Toelating/intake, aansluiting en doorstroom

Naast de wettelijke toegangseisen, kennen de beide afstudeerrichtingen een uitgebreide en zorgvuldige intake/toelatingsprocedure.

Rockacademie selecteert de studenten primair op de beheersing van het eigen instrument/ skill en gehoor. In het motivatiegesprek komt een eerste oriëntatie op de wens van de student met betrekking tot afstudeerprofiel, toekomstplannen en reeds opgedane ervaring aan bod. Kandidaten kunnen ook binnenkomen met een aanbeveling van een licentiehouder. De licentiehouder is een alumnus van Rockacademie. Hij kan potentiële studenten uit zijn eigen netwerk/lespraktijk aanbevelen bij Rockacademie. Deze studenten slaan de eerste ronde - i.c. de check op het CV en geluidsopname - over.

Tijdens de audit is ook stilgestaan bij de soms hoge tussentijdse uitval. Naast de bekende redenen als te moeilijke studie en/of verkeerde keuze, komt het bij Rockacademie ook regelmatig voor dat studenten tijdens de studie al zo succesvol zijn, dat zij geen tijd meer hebben voor de studie en/of ervoor kiezen zonder verdere opleiding door te gaan. Studenten die dat willen kunnen evenwel ook een aangepast studietraject – maatwerk – krijgen. Het auditteam heeft geconstateerd, dat Rockacademie daarmee succesvolle studenten goed faciliteert. Tevens biedt zij succesvolle musici die op een later moment opnieuw aankloppen, de mogelijkheid de studie alsnog af te ronden. Ook dit is dan maatwerk. De musicus krijgt op basis van zijn succesvol zijn niet zondermeer een diploma. Hij moet o.a. via toetsen en opdrachten bewijzen dat hij alle competenties op het gewenste niveau heeft bereikt.

Studeerbaarheid/studielast/begeleiding

Rockacademie zorgt voor een studeerbaar programma o.a. door een evenwichtige spreiding van de studielast en goede informatievoorziening over de inhoud van het programma. De recente wijzigingen in het curriculum o.a. door minder profielen te bieden, zijn in verband met de studeerbaarheid en de samenhang van het programma ook van groot belang.

Vanaf dag 1 krijgen de studenten een studieloopbaanbegeleider (SLB'er) toegewezen, die als een spilfiguur de studenten begeleidt/coacht bij de keuzen die de zij (moeten) maken.

Daarmee voorkomt Rockacademie dat de student tweemaal een verkeerde keuze maakt - wat in het verleden wel eens voorkwam en zeer frustrerend werkte - en beter nadenkt over wat hij zou willen/kunnen. De hoofvakdocenten overleggen met de SLB'er over wat een goede keuze is voor elke student.

Studenten en alumni die het auditteam sprak, meldden dat de zwaarte van de studie ook afhangt van wat de student er zelf van wil maken en of hij naast zijn opleiding al werk heeft dat hij met zijn studie moet combineren.

Tevredenheid studenten, alumni en werkveld over het programma

De studenten, alumni en werkveldvertegenwoordigers zijn in het algemeen tevreden over het geboden programma. Met name over de breedte die de opleiding biedt, zijn zij zeer te spreken. Studenten die zich alleen willen bekwamen in het spelen van een instrument, zijn bij Rockacademie niet aan het goede adres. Toch zou Rockacademie nog wel meer tijd mogen besteden aan het ambacht – de beheersing van de skills. Dat hadden een aantal van de alumni die het auditteam sprak, gemist. Voor sessiemuzikant kun je op dit moment beter bij bijvoorbeeld Codarts zijn, aldus één van de alumni, omdat Codarts zich profileert als de opleiding voor sessiemuzikant en meer uren besteedt aan skills. Maar voor business zit je bij Rockacademie juist heel erg goed, aldus de alumni. Vanwege de inbedding in de muziekopleiding begrijpen de studenten die voor het uitstroomprofiel Business Manager kiezen veel beter dan iemand die een zuivere business-opleiding volgt, wat ze moeten ondernemen om hun eigen band of die van collega-musici succesvol te laten zijn.

De studenten die het auditteam sprak, betreuren het dat de keuzemodule 'Muzikant in Act' is verdwenen. De docenten vertelden desgevraagd dat deze module vaak werd gekozen door de studenten als iets anders niet lukte. Dat vonden de docenten niet langer wenselijk. Echter voor studenten die succesvol zijn in het werkveld en voor wie een maatwerkprogramma wenselijk is, blijven er alternatieven voor het zelf samenstellen van een eigen programma. Daarin kunnen zij werken aan die competenties die zij nog moeten/willen ontwikkelen. De examencommissie moet dit eigen programma vooraf goedkeuren.

Met de verschillende betrokkenen is ook nog gesproken over het 'merk' Rockacademie. Door het opgaan van Rockacademie in FHK en de huisvesting in één gebouw, lijkt Rockacademie minder zichtbaar te zijn dan toen zij nog op de oude locatie zat. Betrokkenen pleiten ervoor dat Rockacademie zich weer duidelijk(er) gaat profileren, daar het zo'n bijzondere opleiding biedt. Het auditteam ondersteunt dit pleidooi.

Personeel

Rockacademie wordt verzorgd door enthousiaste, gekwalificeerde docenten en gastdocenten. De docenten bezitten met elkaar een breed en gevarieerd palet aan kennis en expertise, waardoor ze alle skills en uitstroomprofielen kunnen aanbieden. Ook voor Rap – dat Rockacademie als enige in Nederland aanbiedt – heeft zij een docent gevonden met een hbo-diploma (een oud student van Rockacademie).

Rockacademie eist van de docenten dat zij niet alleen beschikken over muzikale kwaliteiten, maar dat zij ook een verbinding kunnen leggen met de beroepspraktijk. In de audit is gebleken, dat veel docenten beschikken over relevante beroepservaring. Zo werken docenten als muzikant in gerenommeerde bands, zijn zij bestuurslid van de Nederlandse Toonkunstenaarsbond Ntb en de repartitiecommissie van Sena (naburige rechten). Al deze ervaringen brengen zij in hun eigen lessen in. Door de vele contacten met het werkveld bieden zij studenten tevens toegang tot een professioneel netwerk.

Ook gastdocenten leveren vanuit hun optiek regelmatig een bijdrage aan de actualiteit van het onderwijs en aan de continue reflectie op de internationale beroepsstandaard.

Uit de evaluaties en de gesprekken met studenten blijkt dat zij de kwaliteit van hun docenten zeer waarderen. Een aantal studenten meldde in het auditgesprek dat zij vanwege een bepaalde docent specifiek voor Rockacademie hadden gekozen.

Het auditteam heeft geconstateerd dat de opleiding Muziek i.c. Rockacademie veel aandacht besteedt aan professionalisering. Alle docenten houden hun eigen vakspecifieke ontwikkeling goed bij. Het management faciliteert hen daarin ook.

In de week voorafgaand aan de start van het nieuwe studiejaar organiseert Rockacademie een studieweek. Ook organiseert de academie collectieve werkdagen, waarin docenten met elkaar werken aan ontwikkeling en verbetering van het onderwijs. Wekelijks is er een verplicht werkoverleg van 30 minuten waar docenten met elkaar relevante ontwikkelingen binnen en buiten de academie bespreken. Daarnaast bezoeken docenten conferenties zoals Eurosonic/Noorderslag en Amsterdam Dance Event.

De opleiding Muziek i.c. Rockacademie vindt het belangrijk dat alle docenten beschikken over didactische vaardigheden en toetsdeskundigheid. De (nieuwe) docenten die daarover nog niet beschikken kunnen daartoe trainingen op maat volgen bij het FHK-College. De onderwijskundige die betrokken is bij deze trainingen, coacht de (nieuwe) collega's en gaat indien gewenst op lesbezoek. Dat is een mooie aanvulling op het aanbod. Het uiteindelijke doel is dat alle docenten de Basis Kwalificering Onderwijs (BKO) bezitten. Daarin is de Basis Kwalificering Examinator (BKE) opgenomen.

Daarnaast verwacht Fontys en dus de FHK van de docenten dat zij over een masterdiploma (of een vergelijkbare graad) beschikken. Ten tijde van de audit lag het percentage masters bij de docenten van Rockacademie op 31%. Rockacademie is bezig met het maken van een inhaalslag. De studieleader stimuleert de docenten in de contracteringsgesprekken een master te gaan volgen. Het gewenste percentage ligt voor 2017 op 58%.

FHK-breed zijn er twee lectoraten 'Stedenbouw' en 'Arts&Society' die (samen met docenten) onderzoek doen. Deze lectoraten stonden voor de opleiding Muziek nogal op afstand, maar daarin is verandering zichtbaar. Naast deze twee lectoraten komt er een nieuw lectoraat 'Interdisciplinair Learning Strategies'.

Voorzieningen

Alle opleidingen van Fontys Hogeschool voor de Kunsten (FHK) zijn ondergebracht in één gebouw nabij de Concertzaal en verschillende grote en kleine theaters/podia in Tilburg. Het feit dat al de opleidingen dicht bij elkaar zitten, maakt het goed mogelijk cross-overs te organiseren en waar nodig/gewenst gebruik te maken van elkaars faciliteiten en faciliteiten te delen.

De faciliteiten waarover de opleiding Muziek beschikt zijn indrukwekkend: grotere en kleinere zalen voor repetities, samenspel en uitvoeringen, lokalen voor lessen aan grotere en kleinere groepen en lessen aan individuele studenten. Op de verdieping onder de grond zijn de geïsoleerde oefenruimten voor de studenten Jazz en Rockacademie. Het huidige aantal opnamestudio's (twee) en bandlokalen (vier) is voor 150 studenten echter niet toereikend. Ook is er behoefte aan meer ruimten voor zelfstudie. In het grote aantal zelfstudieruimten van het Conservatorium staat wel een piano, maar geen PA en backline.

Ten tijde van de audit was de sectordirecteur Muziek bezig met een inventarisatie van de wensen van alle FHK opleidingen voor een huisvestingsplan. Op basis daarvan zal bekeken worden of de indeling van het gebouw herzien kan worden. Boven aan het lijstje van Rockacademie staat een grote studio en opnameruimte + controleruimte. Mogelijk gaat Rockacademie ook buiten het gebouw op zoek naar faciliteiten.

Studenten (en docenten) kunnen oefenruimten reserveren. Het gebouw is van maandag tot en met zaterdag open van 's morgens 8 uur tot 's avonds 10 uur, zodat zij ook 's avonds en deels in het weekend gebruik kunnen maken van de faciliteiten voor zelfstudie of samenspel.

In het gebouw is een mediatheek waar studenten en docenten o.a. vakliteratuur, bladmuziek, theaterteksten, dvd's en databanken kunnen raadplegen en/of lenen.

Studenten van Rockacademie kunnen ook apparatuur, kabels, microfoons, bekkensets etc. lenen.

De informatievoorziening over de inhoud en organisatie van de opleiding en de studievoortgang acht het auditteam in orde. Studenten kunnen op de portal alle benodigde informatie vinden. De SLB'er bespreekt met elke student regelmatig zijn studievoortgang en de student kan zijn voortgang en de beoordelingen inzien via het digitale studievolgprogramma Progress. Aandachtspunt – zo blijkt uit de gesprekken met de studenten – is de communicatie vanuit het instituut (FHK). Ten tijde van de audit kregen de studenten bijvoorbeeld alle informatie via de mail bestemd voor alle studenten van FHK. Door de (te) grote stroom aan informatie missen zij soms belangrijke zaken die alleen de eigen opleiding aangaan. De communicatie vanuit de opleiding zelf, verloopt veelal wel naar wens. Het liefste zagen de studenten die het auditteam sprak een eigen website van Rockacademie terug, waarop ook het 'eigen merk' Rockacademie beter tot zijn recht kan komen.

Weging en Oordeel

Het auditteam is van oordeel, dat Rockacademie een breed, sterk beroepsgericht programma biedt, dat goed aansluit op het actuele werkveld. Het programma wordt verzorgd door enthousiaste, gekwalificeerde docenten en gastdocenten. De docenten bezitten met elkaar een breed en gevarieerd palet aan kennis en expertise. Er is veel aandacht voor professionalisering. Daarover is het auditteam positief. Het aantal docenten met een mastergraad is op dit moment nog (te) laag. Veel docenten beschikken over relevante beroepservaring en hebben een breed professioneel netwerk. Al deze ervaringen brengen zij in hun eigen lessen in. Studenten waarderen de kwaliteit van hun docenten zeer.

Het auditteam is zeer positief over de kennis die de studenten kunnen verwerven over de zakelijke aspecten binnen het programma. Rockacademie zou nog wel meer focus mogen leggen op het ambacht en het ontwikkelen van de technische vaardigheden. Tevens zou zij aan een goede beheersing van het (geschreven) Nederlands en Engels explicieter aandacht mogen besteden (binnen of buiten het eigen programma).

Rockacademie besteedt zowel in de expliciete als de impliciete onderzoekslijn aandacht aan het ontwikkelen van onderzoeksvaardigheden. Daarover is het auditteam positief. Het uitdiepen en onderbouwen van het onderzoek zou in de begeleiding nog meer aandacht mogen krijgen.

Alle studenten doen ervaring op in de opdrachten in de (gesimuleerde) beroepssituaties binnen de leerarrangementen. Met de (nadere invulling van de) stage en het bieden van goede stagebegeleiding is Rockacademie bezig.

Rockacademie leidt studenten op voor het internationale werkveld en de aandacht voor de internationale dimensie is in orde.

Studenten, alumni en werkveldvertegenwoordigers zijn over het algemeen tevreden over het programma. Met name over de breedte die de opleiding biedt, zijn zij zeer te spreken. Ook zij vinden net als het auditteam, dat Rockacademie nog wel meer tijd zou mogen besteden aan de skills.

Het auditteam is van oordeel dat Rockacademie beschikt over goede ruimtelijke en materiële voorzieningen. Alleen het aantal opnamestudio's en bandlokalen is op dit moment niet toereikend. Daarnaast hebben de studenten behoefte aan meer zelfstudieruimten. Daarmee is de sectordirecteur Muziek bezig.

Het auditteam komt op grond van de sterke punten (sterk beroepsgericht programma, zeer veel aandacht voor business, aandacht voor de internationale dimensie, goed gekwalificeerd personeel met een breed professioneel netwerk) en met in achtneming van de ontwikkelpunten in het programma (meer focus op ambacht en het ontwikkelen van technische vaardigheden, begeleiding bij het uitbouwen en verdiepen van onderzoek) en enkele knelpunten bij de voorzieningen, tot een oordeel ruim 'voldoende' voor Rockacademie.

4.3. Toetsing

Standaard 3: De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing

Toelichting NVAO: De toetsen en de beoordeling zijn valide, betrouwbaar en voor studenten inzichtelijk. De examencommissie van de opleiding borgt de kwaliteit van de tentaminering en examinering.

Bevindingen

Systeem van toetsen en beoordeling

Rockacademie heeft haar toetsbeleid duidelijk beschreven. Toetsing is een integraal onderdeel van het programma en sluit aan bij de competenties en prestatie-indicatoren.

De toetsing en beoordeling vindt in toenemende mate plaats in de beroepspraktijk; waar mogelijk in de reële beroepspraktijk en anders in gesimuleerde situaties.

Rockacademie maakt gebruik van een mix van summatieve toetsvormen: schriftelijke kennistoetsen, praktijk-/voortgangstoetsen, verslagen, portfolio met opdrachten.

Rockacademie completeert deze mix met een assessment: een performance assessment in de vorm van een optreden of lessituatie en een competentie-examen waarin de docenten de overall groei en ontwikkeling van de student verifiëren.

De docenten geven de studenten zeer frequent schriftelijke en mondelinge feedback op hun voortgang en ontwikkeling, zodat de studenten weten waaraan ze nog moeten werken.

Voor het optredens bij het eindexamen (het afstudeerproject) organiseert Rockacademie try-outs. Dit zijn go/no go momenten, die moeten voorkomen dat studenten op het podium nog kunnen zakken. Als de student nog niet het gewenste niveau laat zien in de try-out, krijgt hij een half jaar later een nieuwe kans om af te studeren.

Borging validiteit, betrouwbaarheid en inzichtelijkheid

Het auditteam heeft geconstateerd dat Rockacademie op verschillende manieren de validiteit, betrouwbaarheid en inzichtelijkheid van het toetsen en beoordelen borgt:

- Rockacademie heeft de competenties geoperationaliseerd in prestatie-indicatoren en uitgewerkt in leerdoelen per module. Per module heeft zij aangegeven welke competentie wordt getoetst, welke leerdoelen er zijn, wat de toetsvorm is en wat de beoordelingscriteria zijn van de toets;
- docenten formuleren in teamverband beoordelingscriteria en spreken regelmatig met elkaar over de interpretatie van de beoordelingscriteria;
- bij individuele toetsen en assessments zijn altijd twee beoordelaars aanwezig. Bij schriftelijke toetsen en portfolio's kan indien gewenst/nodig een tweede beoordelaar ingeschakeld worden. Bij beoordeling van eindexamens is altijd een vertegenwoordiger vanuit het werkveld betrokken. De beoordelingscommissies bij het eindexamen kennen een voorzitter, die de beraadslagingen leidt en de kwaliteit van de beoordeling bewaakt. Door de inzet van meerdere beoordelaars borgt Rockacademie de intersubjectiviteit; iets dat binnen het kunstvakonderwijs van wezenlijk belang is. De docenten bespreken de op de beoordelingsformulieren gegeven oordelen met elkaar en komen op deze wijze achteraf tot een eensluidende beoordeling;
- de examinatoren die Rockacademie inzet zijn deskundig op het gebied van de specifieke vakinhoudelijke kennis en vaardigheden (skills) waarop zij de student toetsen en beoordelen. De examinerator heeft daarmee hetzelfde referentiekader en spreekt dezelfde taal als de student;
- de examencommissie van Fontys Hogeschool voor de Kunsten (FHK) borgt de kwaliteit van het toetsen en beoordelen. De toetscommissie van Rockacademie ziet toe op de kwaliteit van (de ontwikkeling van) de toetsen en de resultaten daarvan. (Zie verder onder het kopje 'examencommissie');

Uit evaluaties is gebleken, dat de studenten tevreden zijn over het toetsen en beoordelen.

Het auditteam heeft zelf een steekproef van toetsen bekeken. Uit de bestudeerde toetsen blijkt een aantoonbare opbouw in complexiteit over de jaren heen. De toetsen zijn relevant voor de praktijk. Per vak is er een beoordelingsformulier met verschillende competenties en criteria. Het auditteam zag nog wel verschil in het gebruik van de formulieren: soms werden er G's en V's gebruikt, soms stonden er kruisjes. Ook was voor het auditteam niet altijd te volgen waarom de student een bepaald eindcijfer kreeg – bijvoorbeeld een 8 - terwijl er bij de criteria alleen V's stonden. Bij een andere toets was de totstandkoming van het cijfer wel helder. Het auditteam acht het belangrijk dat de docenten daarin samen meer transparantie aanbrengen. De toetsen van de Body of Knowledge (BoK) acht het auditteam van een goed niveau.

Met de docenten is tijdens de audit ook gesproken over de soms (te) hoge cijfers voor de eindwerken en over de verschillen die het auditteam zag tussen de verschillende beoordelaars. Soms kwam het auditteam tot nagenoeg hetzelfde oordeel, soms zat de beoordeling van het auditteam er een punt of een aantal punten onder.

De docenten vertelden dat er tussen de examinatoren van de verschillende uitstroomprofielen nog kalibratie moet plaatsvinden. Zo wil Rockacademie borgen dat een student Soundengineering op een vergelijkbare wijze wordt beoordeeld als een student Sessiemuzikant. De afstudeermodulen zijn 1,5 jaar geleden opnieuw geschreven en er zijn voor alle afstudeerrichtingen vergelijkbare beoordelingsformulieren met criteria opgesteld. Over gebruik van de criteria moeten nu gesprekken plaatsvinden, waarbij de examinatoren de beoordelingsformulieren naast elkaar leggen.

Examencommissie

Het auditteam heeft geconstateerd, dat de examencommissie een stevige rol vervult in de borging van de kwaliteit van het toetsen en beoordelen. De examencommissie heeft gezag en is goed georganiseerd.

Fontys Hogeschool voor de Kunsten (FHK) heeft een centrale examencommissie met daaronder beleidskamers per sector. De voorzitters van de beleidskamers hebben zitting in de centrale examencommissie. De centrale examencommissie kent een onafhankelijk voorzitter en een ambtelijk secretaris. In de commissie zit ook een lid met toetsexpertise. De leden van de beleidskamers zijn afkomstig van de afzonderlijke opleidingen. Elke opleiding levert één lid.

De examencommissie heeft de afgelopen jaren al veel zaken aangepakt. Zo is er bijvoorbeeld hard gewerkt aan het vrijstellingenbeleid. Dat is nu goed op orde en duidelijk voor alle betrokkenen (docenten en studenten). Ook is er fors ingezet op professionalisering van docenten op het gebied van toetsen en beoordelen, o.a. via cursussen waarmee de docenten de Basis Kwalificatie Onderwijs (BKO) kunnen behalen. Daarin is de Basis Kwalificatie Examinering (BKE) opgenomen. Dat zijn sterke punten.

De beleidskamer van de sector Muziek wijst jaarlijks de examinatoren aan op basis van vastgelegde criteria. Bij gebleken ongeschiktheid trekt de commissie de bevoegdheid tot het afnemen van examens door een docent weer in. Het is goed dat de commissie daarop zo scherp let. Daarnaast behandelt de commissie de verzoeken van studenten van Rockacademie om de zogenoemde 'compositieminor' te mogen volgen. Een onderwerp waar de commissie mee bezig is geweest, is de invoering van een eenjarige propedeuse, omdat studenten in de ogen van de opleiding (te) lang doen over hun propedeuse. Deze eenjarige propedeuse is met ingang van 2014-2015 ingevoerd.

Maar er moet nog meer gebeuren. De commissie is in control, maar het rondmaken van de PDCA-cyclus behoeft nog aandacht. Ze vertelde dat ze goed de vinger aan de pols wil houden of het management de voorstellen van de commissie ook daadwerkelijk implementeert. Het auditteam beveelt de commissie in dit verband aan ook te monitoren of de ingezette veranderingen in het curriculum ook het gewenste effect hebben. Tevens zou de commissie meer gebruik kunnen maken van de bevindingen van de vele externe examinatoren met betrekking tot het gerealiseerde niveau en deze bevindingen kunnen gebruiken bij de analyse om terug te blikken. Daarnaast gebeurde/ gebeurt nog veel impliciet.

Weinig is nog vastgelegd, zo schrijft de commissie zelf in haar jaarverslag. Het auditteam heeft er echter vertrouwen in dat de commissie voortvarend verder gaat op de reeds ingeslagen weg.

Rockacademie kent ook een toetscommissie, die bestaat uit drie docenten en een medewerker van het Bedrijfsbureau. De toetscommissie ziet toe op de kwaliteit van de ontwikkeling van de toetsen, maar moet nog groeien in haar rol. Rockacademie wenst de controlerende rol van de toetscommissie in studiejaar 2016-2017 verder te versterken.

De toetscommissie brengt periodiek verslag uit aan de examencommissie over de wijze waarop Rockacademie invulling geeft aan het geformaliseerde toetsbeleid.

Afstuderen

De afstudeerfase beslaat het hele vierde studiejaar. Het afstuderen bestaat in 2015-2016 uit:

- een onderzoeksopdracht en –verslag (op niveau 3) - de student doet een op de praktijk gericht onderzoek waarmee hij reflecteert over zijn muzikale toekomst en tevens aantoont dat hij startbekwaam is. Hij toont aan dat hij inzicht heeft in de (historisch, maatschappelijke en ethische) betekenis en context van zijn bevindingen. Tevens toont hij aan dat hij zich een oordeel kan vormen over het vak en dat hij kennis en inzicht in de praktijk kan toepassen;
- het carrièreplan met de naam START en een presentatie – de student laat o.a. zien wat zijn achtergrond is, wat zijn ambities zijn, welk tijdschema hij zal aanhouden, wat zijn persoonlijke uitgangspunten is, welke investeringen hij heeft gedaan/gaat doen etc. De presentatie van dit plan gebeurt in 2016 voor de eerste keer;
- het afstudeerproject – de student toont zijn startbekwaamheid aan als Business Manager, Sound Engineer, Bandcoach, Docent, Componist, Eigen Act of Sessiemuzikant. Afhankelijk van het gekozen uitstroomprofiel is er sprake van een afstudeerperformance, een toegepast onderzoek of een portfolio met geluidsopnames. Met ingang van 2016-2017 studeren de studenten nog maar af in 5 verschillende uitstroomprofielen;
- de voortgangstoets skills (semester 8) – de student toont zijn startbekwaamheid als muzikant aan.

Alle studenten tonen de negen competenties aan op niveau 3, maar er zijn accentverschillen. Bij de afstudeerrichtingen in het domein Music ligt de nadruk op de competentie 'Ambacht' en bij de domeinen Education, Business, Communication&Technology ligt het accent op de competentie 'Onderzoek'.

De docenten geven zowel een beoordeling voor het proces als voor het product. De beoordeling van het proces gebeurt door de begeleidende docent(en). Het product wordt beoordeeld door een commissie bestaande uit de begeleidende docent(en) en een externe deskundige. De commissie wordt voorgezeten door een onafhankelijk voorzitter.

Weging en Oordeel

Het auditteam is van oordeel dat Rockacademie op een valide, betrouwbare en veelal inzichtelijke wijze toetst en beoordeelt met behulp van een passende mix aan toetsvormen. Het gebruik van de beoordelingsformulieren moeten de docenten nog nader met elkaar afstemmen. Sterke punten zijn het intersubjectief beoordelen, het kalibreren over de oordelen en het geven van duidelijke feedback aan de studenten. Daar waar nodig/gewenst treft Rockacademie verbetermaatregelen. De studenten zijn tevreden over het toetsen en beoordelen.

De examencommissie borgt de kwaliteit van het toetsen en beoordelen. De commissie heeft gezag, is goed georganiseerd en heeft in de afgelopen jaren al veel zaken aangepakt. Het is belangrijk dat de commissie doorgaat op de ingeslagen weg. De toetscommissie vervult een belangrijke rol in het toezien op de kwaliteit van het toetsen en beoordelen, maar moet nog wel groeien in haar rol.

Het auditteam beoordeelt Rockacademie op basis van de bovengenoemde sterke punten, maar met in achtneming van enkele verbeterpunten en ontwikkelpunten (kalibratie oordelen eindwerk, transparantie in het gebruik van de beoordelingsformulieren, versterking rol toetscommissie) als 'voldoende' voor deze standaard.

4.4. Gerealiseerde eindkwalificaties

Standaard 4: De opleiding toont aan dat de beoogde eindkwalificaties worden gerealiseerd.

Toelichting NVAO: Het gerealiseerde niveau blijkt uit de resultaten van tussentijdse en afsluitende toetsen, de eindwerken en de wijze waarop afgestudeerden in de praktijk of in een vervolgopleiding functioneren.

Bevindingen

Wijze waarop afgestudeerden in de praktijk of in een vervolgopleiding functioneren

Uit de evaluaties, de jaarlijkse alumnidag en andere contacten met het werkveld, blijkt dat afgestudeerden van Rockacademie als businessmanager vrij goed aan de slag komen, omdat zij ook de muziekkant goed kennen. Het uiteindelijk gerealiseerde niveau van de afgestudeerden is afhankelijk van het niveau waarop ze instromen, aldus de docenten. Hoe hoger het niveau van de eigen skills waarmee ze instappen, hoe verder ze daarmee in de vier studiejaar komen. Er zijn ook zeer succesvolle popmusici die de opleiding niet volgden of niet afmaakten. De waarde van de opleiding overstijgt echter voor de meeste afgestudeerden die van het diploma. Succesvol zijn in de muziekbranche kan betekenen dat de opleiding soms (tijdelijk) wordt stilgelegd ten behoeve van de praktijk. De waarde van de opleiding blijkt ook als het succes 'stil valt'. Dan blijken afgestudeerden van Rockacademie vaardig om zichzelf weer nieuw werk te verschaffen in het complexe werkveld door wat ze in de opleiding (nog meer) leerden. De vertegenwoordigers vanuit het werkveld die het auditteam sprak, melden dat Rockacademie zich niet kenmerkt door de 'grootste' instrumentalisten, maar door de prachtige breedte van de afgestudeerden. Die maken het verschil. De alumni die het auditteam sprak hadden allemaal een gemengde beroepspraktijk als (sessie)muzikant, docent, manager, bandcoach, geluidstechnicus.

Eigen oordeel auditteam gerealiseerd niveau

Om zich een beeld te vormen van het gerealiseerde niveau heeft het auditteam van in totaal twintig studenten die in 2013-2014 respectievelijk 2014- 2015 afstudeerden aan de bacheloropleiding Muziek - het Conservatorium, Muziektheater en Rockacademie - eindwerken bekeken. (Zie voor het Conservatorium en Muziektheater verder het separaat geschreven beoordelingsrapport.)

Het auditteam beoordeelde van acht studenten van Rockacademie de eindwerken, verdeeld over de verschillende uitstroomprofielen. Het auditteam beoordeelde verslagen van praktijkonderzoeken, carrièreplannen en bekeek/beluisterde registraties van afstudeerprojecten.

De onderzoeken zijn redelijk in orde. De onderzoeken zijn serieus uitgewerkt en tonen aan dat student kan denken en handelen op het vereiste hbo-bachelorniveau als startend musicus. Sommige onderzoeken hadden nog verder uitgediept en onderbouwd mogen worden. Het is belangrijk dat de docenten de studenten hierin ook goed begeleiden. De kennis van de zakelijke aspecten – van ondernemerschap - is bij de studenten dik in orde. De carrièreplannen waren voldoende uitgewerkt, maar kampten soms met een tekort aan realiteitszin. In de carrière plannen werden bijv. steevast te hoge bedragen gevraagd; bedragen die meer horen bij artiesten/bands die al airplay hebben op 3FM etc.

Het gerealiseerde technische niveau van de zanger of instrumentalist was zeker voldoende, maar over het algemeen niet heel hoog. Het auditteam acht het essentieel dat de afgestudeerde van Rockacademie niet alleen een goede ondernemer is, maar dat hij ook technisch beter onderlegd is dan een muzikant die deze opleiding niet volgde.

Het is eveneens essentieel dat de studenten het schriftelijk Nederlands en Engels goed beheersen. Vier van de acht onderzoeken en carrièreplannen die het auditteam inzag, stonden vol met taal- en spelfouten. Ook was de beheersing van het Engels onder de maat. Een sessiemuzikant of businessmanager die storende fouten maakt in zijn correspondentie, maakt geen professionele indruk. Daarnaast moeten afgestudeerden van een hbo-opleiding de Nederlandse taal goed beheersen. Dit is dus een heel belangrijk aandachtspunt.

De beoordeling van de eindexamens zou strenger kunnen. Het auditteam kwam bij nagenoeg alle studenten waarvan het eindwerk bekeek, tot een lager oordeel. In enkele gevallen scheelde het zelfs 3 punten. De beoordeling van de examinatoren van de verschillende uitstroomprofielen liep ook uiteen. (Zie hierover verder standaard 3.)

Weging en Oordeel

Studenten hebben in hun eindwerken – verslagen van onderzoek, carrièreplannen, afstudeerprojecten - aangetoond dat zij op hbo-bachelorniveau kunnen functioneren als (startend) musicus en ondernemer. De onderzoeken waren redelijk op orde, zij het dat sommige onderzoeken nog verder uitgediept en onderbouwd hadden mogen worden. Het gerealiseerde technische niveau van de zanger of instrumentalist is zeker voldoende. Een goede beheersing van het (schriftelijk) Nederlands en Engels is een heel belangrijk aandachtspunt.

Uit evaluaties en gesprekken met alumni en werkveldvertegenwoordigers blijkt dat afgestudeerden van Rockacademie als businessmanager vrij goed aan de slag komen. Daarnaast blijken afgestudeerden van Rockacademie vaardig om zichzelf (weer) nieuw werk te verschaffen in het complexe werkveld door wat ze in de opleiding (nog meer) leerden.

Het auditteam komt op grond van bovenstaande voor Rockacademie tot het oordeel ruim 'voldoende' voor deze standaard. Voor dit oordeel weegt het auditteam zwaar mee dat studenten sterk zijn in ondernemerschap en na afstuderen goed hun weg weten te vinden in het complexe werkveld in een gemengde beroepspraktijk als (sessie)muzikant, docent, manager, bandcoach, geluidstechnicus.

5. ALGEMEEN EINDOORDEEL

Het auditteam is van oordeel, dat Rockacademie een breed, beroepsgericht programma biedt, dat goed aansluit op het actuele werkveld. De breedte van Rockacademie en de focus op het zakelijke is wat de opleiding onderscheidt van andere muziekopleidingen. Het auditteam beoordeelt standaard 1 met betrekking tot de uitwerking van de doelstellingen en de eigen profilering als 'goed'.

Het auditteam beoordeelt standaard 2 met betrekking tot de samenhangende leeromgeving, het programma, de docenten en de opleidingsspecifieke voorzieningen als ruim 'voldoende'.

Het auditteam beoordeelt standaard 3 met betrekking tot het toetsen en beoordelen als 'voldoende'.

Het gerealiseerde niveau – standaard 4 – beoordeelt het auditteam als ruim 'voldoende'.

Daar het auditteam standaard 2, 3 en standaard 4 als (ruim) voldoende beoordeelt, komt het op basis van de beslisregels van de NVAO tot het eindoordeel 'voldoende' voor Rockacademie.

6. AANBEVELINGEN

- Het auditteam beveelt Rockacademie aan op korte termijn explicieter tijd/aandacht te besteden aan het ambacht en de ontwikkeling van technische vaardigheden.
- Het auditteam adviseert Rockacademie al vanaf het eerste studiejaar aandacht te besteden aan een goede beheersing van het (schriftelijk) Nederlands en het Engels. Het is essentieel dat de opleiding dit aspect ook meeneemt in het toetsen en beoordelen van schriftelijke producten, zoals verslagen, essays, portfolio-opdrachten.
Het auditteam geeft Rockacademie in dit verband ook mee te overwegen studenten die moeite hebben met het Nederlands, aparte taaltraining aan te bieden (binnen of buiten het eigen programma). Tevens beveelt het auditteam aan de studenten op niveau in te delen bij de lessen toegepast Engels in het eerste studiejaar.
- Uit het gesprek met de studenten van Rockacademie, is gebleken dat zij vinden dat het volgen van de minor van 2x15 EC weinig meerwaarde voor hen heeft. Zij hebben binnen het eigen programma al veel mogelijkheden om zich te verbreden en/of te verdiepen. Het auditteam acht het belangrijk, dat de studieleider en de docenten daarover in gesprek gaan met de studenten en met het management van FHK en Fontys.
- Het auditteam adviseert het auditteam Rockacademie te overwegen een aparte werkveldcommissie op te richten. Daardoor zorgt zij voor meer georganiseerd contact met het werkveld.
- Het auditteam beveelt de examencommissie aan ook te monitoren of de ingezette veranderingen in het curriculum ook het gewenste effect hebben. Tevens zou de commissie meer gebruik kunnen maken van de bevindingen van de vele externe examinatoren met betrekking tot het gerealiseerde niveau: gebruikt de commissie die bij de analyse om terug te blikken?
- Het auditteam zag nog wel verschil in het gebruik van de beoordelingsformulieren: soms werden er G's en V's gebruikt, soms stonden er kruisjes. Ook was voor het auditteam niet altijd te volgen waarom de student een bepaald eindcijfer kreeg – bijvoorbeeld een 8 - terwijl er bij de criteria alleen V's stonden. Bij een andere toets was de totstandkoming van het cijfer wel helder. Het auditteam acht het belangrijk dat de docenten daarin samen meer transparantie aanbrengen.

BIJLAGE I**Scoretabel**

Scoretabel paneloordelen Fontys hogescholen hbo-bachelor opleiding Muziek – Rockacademie voltijd	
Standaard	Oordeel
Standaard 1. De beoogde eindkwalificaties	G
Standaard 2. Onderwijsleeromgeving	V
Standaard 3. Toetsing	V
Standaard 4. Gerealiseerde eindkwalificaties	V
Algemeen eindoordeel	V

BIJLAGE II Programma, werkwijze en beslisregels

**Auditprogramma Beperkte Opleidingsbeoordeling t.b.v. hbo-bacheloropleiding
Muziek – Fontys hogescholen – 24 en 25 mei 2016**

**opleiding Docent Muziek
opleiding Muziek – Conservatorium / Muziektheater
opleiding Muziek - Rockacademie**

**Dag 1: visitaties Conservatorium en Muziektheater (panel 1) en Docent Muziek
(panel 2)**

	Opleiding Muziek-Cons/Muth Panel 1	Opleiding Docent Muziek panel 2	
8.30 – 10.00	Ontvangst Materiaalbestudering Showcase Cons en Muth	Ontvangst Materiaalbestudering Showcase Docent Muziek	
10.00 – 11.00	Gesprek met management FHK en sector Muziek (panels 1 en 2)		
11.00 – 11.45	Gesprek met docenten Cons en MuTh	Gesprek met studenten Docent Muziek	
11.45 – 12.30	Spreekuur Muziek / Docent Muziek		
12.30 – 13.30	Lunch, inzien materiaal en rondleiding		
13.30 – 14.15	Gesprek met studenten Cons en MuTh	Gesprek met docenten Docent Muziek	
14.15 – 15.00	Gesprek met alumni en werkveldvertegenwoordigers Cons en MuTh	Gesprek met alumni en werkveldvertegenwoordigers Docent Muziek	
15.00 – 15.15	Pauze		
15.15 – 16.15	Presentaties studenten Muziek (Cons & MuTh) en Docent Muziek		
16.15 – 17.00	Gesprek met examencommissie (panels 1 en 2)		
17.00 – 18.00	Overleg panel (en evt pending issues)		
18.00 – 18.30	Terugkoppeling naar management (opleiding Docent Muziek)		

Dag 2: visitatie Fontys Rockacademie (panel 1)

	Panel 1 (met Rockacademie-specialist[en] toegevoegd)	
08.45 – 10.00	Ontvangst Materiaalbestudering Showcase Rockacademie	
10.00 – 10.45	Gesprek met opleidingsmanagement RA	
10.45 – 11.30	Gesprek met studenten	
11.30 – 12.15	Gesprek met docenten	
12.15 – 13.30	Lunch, inzien materiaal	
13.30 – 14.15	Gesprek met werkveld en afgestudeerden	
14.15 – 16.00	Rondleiding / openbare lessen / presentaties /evt extra gesprekken / pauze	
16.00 – 16.30	Overleg panel (en evt pending issues)	
16.30 – 17.15	Terugkoppeling naar management (opleiding Muziek - Conservatorium, Muziektheater & Rockacademie)	

Gesprekspanels visitaties Muziek en Docent Muziek Fontys Hogeschool voor de Kunsten Tilburg dinsdag 24 en woensdag 25 mei 2016

Panelleden Hobéon

Docent Muziek (in E0.03/0.04)

- Dhr. G.J. Stoltenborg, voorzitter
- Mevr. M. Wüst
- Dhr. T. de Baets
- Dhr. I. Jepma
- Mevr. I.A.M. van der Hoorn, secretaris

Muziek (in E0.01/0.02)

- Dhr. W.G. van Raaijen, voorzitter
- Dhr. A. Craens
- Dhr. B.J.J. Palinckx (dag 1)
- Dhr. P.L. Perquin (dag 2)
- Mevr. L. Vos
- Mevr. C. G. Versluis, secretaris

Management FHK, B Muziek (Conservatorium, Muziektheater, Rockacademie) en B Docent Muziek

Karen Neervoort (directeur Fontys Hogeschool voor de Kunsten)
Raf De Keninck (sectorleider Muziek)
Martyn Smits (studieleider Conservatorium)
Yvonne van de Pol (studieleider Muziektheater)
Hans van den Hurk (studieleider Rockacademie)
Gerard Boontjes (studieleider Docent Muziek)

Examencommissie FHK

Anton Neggers (vz. beleidskamer FHK)
Martien Maas (vz. uitv. kamer Muziek, lid beleidsk. FHK)
Chantal Rothkrantz (lid uitv. kamer Rockacademie)
Jos Pijnenburg (lid uitv. kamer Docent Muziek)
Diana Bartelink (lid uitv. kamer Muziektheater)

Rockacademie

Docenten

Will Maas (docent skills keyboards, module muzikant in act, alumni-beleid, leerarr. Music)
Chantal Rothkrantz (afstuderen alg., internationalisering, slb)
Gerdien Visser (kennisonderwijs, leerarr. Education, internationalisering)
Alexander Beets (kennisonderwijs, leerarr. Business)
Benjamin Kuijten (docent skills Music Production)
Johan Hendrikse (docent skills keyboards, skills band, leerarr. skills community)
Charles Nagtzaam (slb, docent skills bas)
Koen Lieckens (slb, docent skills drums, skills band)
Egbert Derix (docent skills keyboards, communicatie & analyse, lid OC)

Studenten

Casper Abeln (jaar 1 drums)
Vincent de Raad (jaar 3 bas)
Kevin Huizing (jaar 3 music production)
Nick Jongejan (jaar 3 gitaar)
Ewoud van der Kamp (jaar 3 gitaar)
Steven de Cock (jaar 3 gitaar)
Thomas Pieters (jaar 4, songwriting)
Sophie Driebeek (jaar 4 vocals)

Werkveld/alumni

alumni:
Stephan van Staveren
Laurens Huttinga
Stefan van Leijssen
Isabelle Hamer
Remco Hazenwinkel
Kasper vd Voort
Marjolijn Dokter
Werkveld:
Robert de Lorijn (events, concerts, festivals, theatre)
Ruud Jolie (gitarist)

Conservatorium/Muziektheater (Zie rapport Conservatorium/Muziektheater)

Werkwijze

Bij de beoordeling van de betreffende opleiding en afstudeerrichtingen is uitgegaan van het door de NVAO vastgestelde "Beoordelingskader accreditatiestelsel hoger onderwijs" van 19 december 2014. Daarin staan de standaarden vermeld waarop het panel zich bij de beperkte opleidingsbeoordeling van een opleiding moet richten en de criteria aan de hand waarvan het panel zijn oordeel over de opleiding moet bepalen.

Op basis van de door opleiding geleverde documentatie heeft het auditteam zich een beeld kunnen vormen van de primaire en secundaire processen van de voltijdvarianten van de afstudeerrichtingen.

De visitatie was gericht op een verificatie van de bevindingen uit de documentenanalyse en het verkrijgen van aanvullende informatie over de inhoud van het programma. Dit geschiedde door gesprekken met vertegenwoordigers van de opleiding, studenten en het werkveld, die waren te kenschetsen als 'gesprekken tussen vakgenoten'.

De verificatie door het auditteam geschiedde door verscheidene malen hetzelfde onderwerp met verschillende geledingen te bespreken en aan de hand van additionele documentatie en - daar waar het de huisvesting en de materiële voorzieningen betreft- ook door eigen waarneming.

Na overleg met de betreffende opleiding heeft het auditteam met in achtneming van de daartoe strekkende regels van de NVAO en op basis van zijn documentanalyse en de daaruit voortvloeiende specifieke aandachtspunten de keuze van de gesprekspartners vastgesteld.

Een open spreekuur maakte deel uit van het programma. Het auditteam heeft geconstateerd, dat de betreffende opleiding het open spreekuur tijdig en op correcte wijze onder de aandacht heeft gebracht van studenten en medewerkers.

Tijdens het locatiebezoek heeft het auditteam ook een aantal presentaties van studenten van het Conservatorium en Muziektheater bijgewoond en heeft zij bij een aantal studenten van Rockacademie meegeluisterd naar en gesproken over hun uitwerking van opdrachten.

Om te kunnen beoordelen of de beoogde eindkwalificaties worden behaald, heeft het auditpanel een selectie van eindwerken bestudeerd/beluisterd overeenkomstig de NVAO-richtlijn 'beoordeling eindwerken' en een drietal eindexamenpresentaties live bijgewoond.

Het oordeel van het auditteam, vastgelegd in een conceptrapport, werd aan de betreffende opleiding(en) voorgelegd voor een toets op eventuele feitelijke onjuistheden.

Beslisregels

Volgens de NVAO-Beslisregels Accreditatie kan een onderwerp 'onvoldoende', 'voldoende', 'goed' of 'excellent' scoren. Hobéon heeft de beslisregels toegepast, zoals deze zijn opgesomd in het 'Beoordelingskaders accreditatiestelsel hoger onderwijs, 19 december 2014'.

Wanneer er sprake is van verschillende varianten van een opleiding (bijvoorbeeld: voltijd, deeltijd en duaal), dan moet uit de beoordeling blijken dat voor elke variant de kwaliteit is gewaarborgd op grond van de standaarden uit het betreffende beoordelingskader om te komen tot een positief eindoordeel over de opleiding.

Indien een opleiding onder één CROHO-registratie wordt aangeboden op meerdere locaties, kan de opleiding alleen voor accreditatie in aanmerking komen als uit de beoordeling blijkt dat elke locatie voldoet aan de in het betreffende kader genoemde kwaliteitsstandaarden.

Beperkte opleidingsbeoordeling

- Het eindoordeel over een opleiding is in elk geval 'onvoldoende' indien standaard 1, 3 of 4 als 'onvoldoende' beoordeeld wordt. Een onvoldoende bij standaard 1 kan niet leiden tot het toekennen van een herstelperiode door de NVAO. Een 'onvoldoende' bij standaard 2 leidt altijd tot een herstelperiode, onafhankelijk van het eindoordeel van het panel.
- Het eindoordeel over een opleiding kan alleen 'goed' zijn indien tenminste alle standaarden minimaal voldoende zijn en twee standaarden als 'goed' worden beoordeeld, waaronder in elk geval standaard 4.
- Het eindoordeel over een opleiding kan alleen 'excellent' zijn indien tenminste alle standaarden minimaal 'goed' worden bevonden en twee standaarden als 'excellent' worden beoordeeld, waaronder in elk geval standaard 4.

BIJLAGE III Lijst geraadpleegde documenten

A: Bron die is meegezonden als (digitale) bijlage

B: Bron beschikbaar als naslagwerk tijdens visitatie

Nr.	Bron	A	B
1.	Rockacademie: onderwijsvisie en curriculum		X
2.	Organigram Fontys Hogeschool voor de Kunsten		X
3.	Sectorplan hbo kunstonderwijs Focus op Toptalent 2012-2016		X
4.	Fontys Hogeschool voor de Kunsten NSE 2015		X
5.	Rockacademie beleid werkveld		X
6.	Opleidingsprofiel Muziek 2002 - Netwerk Muziek HBO-raad_Rock	X	
7.	Competentieprofiel Rockacademie	X	
8.	CLOTS-schema Rockacademie		X
9.	Relatieschema Dublin descriptoren-opleidingscompetenties Rockacademie		X
10.	Kwaliteit als opdracht, HBO-raad 2009		X
11.	Rockacademie: van oud naar nieuw onderwijsmodel (2014)		X
12.	Literatuurlijst Rockacademie 2015-2016	X	
13.	Onderzoeksnota Rockacademie		X
14.	Rockacademie en stage		X
15.	OER Muziek Rockacademie 2015-2016	X	
16.	Personeelsbeleidsplan FHK 2013-2017		X
17.	Medewerkersoverzicht Rockacademie 2015-2016	X	
18.	Studieloopbaanbegeleiding Rockacademie		X
19.	Toetsbeleid Rockacademie		X
20.	Studiehandleidingen niveaus 1, 2 en 3	X	
21.	Fontys HR-ambities (personeelsnota)		X
22.	Advies management FHK aanwijzing examinatoren		X
23.	Verslag alumni bijeenkomst 24-09-2015		X
24.	Studiehandleidingen en modulebeschrijvingen 2015-2016	X	

Nr.	Bron	A	B
25.	Programmaoverzicht Rockacademie 2015-2016	X	
26.	Verslag overleg ontwikkeling Music Production 17-12-2015		X

Het auditpanel heeft van de volgende studenten een palet van eindwerken bekeken¹¹:

Aantal	Studentnummer	afstudeerrichting	afstudeerjaar
1	2173466	vocals	2013-2014
2	2168528	gitaar	2013-2014
3	2174003	drums	2013-2014
4	2194001	vocals	2014-2015
5	2133069	rap	2014-2015
6	2193228	bas	2014-2015
7	2193523	music production	2014-2015
8	2195899	keys	2014-2015

¹¹ Om redenen van privacy zijn hier uitsluitend de studentnummers weergegeven. Namen van de afgestudeerde studenten en de titels van de eindwerken zijn bekend bij de secretaris van het auditteam.

BIJLAGE IV Overzicht auditpanel

Samenstelling, expertise en korte functiebeschrijvingen (cv's) van voorzitter, leden en secretaris.

Expertise	Auditing en kwaliteitszorg	Onderwijs en toetsing	Werkveld	Vakinhoud	Internationaal	Studentzaken
Panelleden						
voorzitter Drs. W.G. van Raaijen	x	x				
deskundige A.Craens		x	x	x	x	
deskundige Ir. B. Palinckx			x	x	x	
deskundige P.L.Perquin		x	x	x	x	
studentlid Drs. L. Vos						x
secretaris G.C. Versluis	x	x				

Korte functiebeschrijvingen
De heer Van Raaijen is partner bij Hobéon en veelvuldig betrokken geweest bij audits, waaronder accreditatieaudits in het domein van het kunstvakonderwijs.
De heer Craens is "meester in de muziek, specialiteit compositie", artistiek directeur en docent muziekschriftuur en arrangement bij het Koninklijk Conservatorium van Antwerpen.
De heer Palinckx was eerst artistiek directeur en is thans zakelijk leider en uitvoerend musicus Stichting Palinckx, artistiek directeur van het Festival November Music. In 2008 was hij stafmedewerker van het Nederlands Fonds voor de Podiumkunsten+ Den Haag.
De heer Perquin is manager, componist en producer van hedendaagse popmuziek en nationaal en internationaal zeer actief; tevens is hij voorzitter van BAM!, de beroepsvereniging voor auteur-muzikanten en bestuurslid van Buma/Stemra.
Mevrouw Vos is 3e jaars B Music student (klassieke zang) aan de HKU; tevens junior-docent Vertalen en vertaalwetenschap aan de Universiteit Utrecht.

Mevrouw Versluis is NVAO gecertificeerd secretaris d.d. november 2010

Op 21 maart 2016 en aanvullend op 31 maart 2016 heeft de NVAO goedkeuring gegeven aan de samenstelling van het auditpanel t.b.v. de beoordeling van de hbo bacheloropleiding Muziek, van Fontys Hogescholen, onder nummer 004549.

De door alle panelleden ondertekende onafhankelijkheids- en geheimhoudingsverklaringen zijn in het bezit van de NVAO. In deze verklaring verklaren de panelleden gedurende tenminste vijf jaar voorafgaand aan de audit geen zakelijke noch persoonlijke binding te hebben gehad met de betrokken instelling -anders dan die in het kader van de werkzaamheden als lid van het auditpanel van het Evaluatiebureau-, die een onafhankelijke oordeelvorming ten positieve of ten negatieve zou kunnen beïnvloeden.

Strategische dienstverlener voor kennisintensieve organisaties

Lange Voorhout 14
2514 ED Den Haag

T (070) 30 66 800

F (070) 30 66 870

E info@hobeon.nl

I www.hobeon.nl